

Jaarverslag 2025

Kern van het beleid van de vereniging Leefmilieu vormt het streven naar een groen en gezond Leefmilieu. Een milieu waarin mensen veilig kunnen wonen en werken, zonder gezondheidsschade door milieubelasting en milieuoverlast.

Onderwerpen die onze aandacht hebben zijn onder andere: **stikstofdepositie, gezondheidsschade door houtstook, bestrijdingsmiddelen, biomassa (bij)stook.**

Kenmerken van onze aanpak zijn daarbij:

- * Mensen in heel Nederland die zich inzetten voor hun leefomgeving **ondersteunen** door informatie te delen en toegankelijk te maken, bijeenkomsten te organiseren om kennis over te dragen en netwerken te creëren;
- * Inspreken, beroep instellen en andere **juridische middelen** gebruiken;
- * Bij dit alles **samenwerken** met milieu- en bewonersgroepen, overheden en andere organisaties;

In het onderstaande overzicht zijn onze activiteiten uit 2025 op een rij gezet.

Ondersteuning

- * De Nieuwsbrief is in 2025 viermaal verschenen en toegezonden aan onze leden en andere geïnteresseerden (~500) die zich geabonneerd hebben op de digitale nieuwsbrief.
- * De website (www.leefmilieu.nl) is goed actueel gehouden. Van veel activiteiten is snel een kort bericht te vinden op de website. De site wordt veelvuldig bezocht en het is duidelijk dat mensen ons goed weten te vinden via de website.
- * De ALV heeft plaatsgevonden op 11 april 2025. Aansluitend op de ALV gaf Johan Vollenbroek van Stichting MOB een presentatie over de stand van zaken van de stikstofproblematiek in ons land.
- * Via de mail en telefonisch zijn vragen op allerlei onderwerpen beantwoord of zijn mensen doorverwezen naar deskundigen en/of andere organisaties.

Juridische middelen

De impact van de uitspraak van de Raad van State (dd 29 mei 2019) waarbij een eind aan de werking van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is gemaakt, was enorm en werkt tot heden nog zeer sterk door. De inspanningen na de uitspraak zijn erop gericht de politiek de juiste keuzes te laten maken en bestaan onder ander uit:

- o Indienen zienswijzen, verzoeken tot handhaving en beroepen met betrekking tot vergunningen Wet natuurbescherming. Er lopen tientallen procedures.
- o Deelname aan consultaties/overleg;
- o Samenwerking met andere natuur- en milieuorganisaties;
- o De Raad van State heeft de deadline voor het uitstel van PAS- melders gesteld op 28 februari 2025. Daarmee ligt de weg voor handavingsverzoeken daarna weer open. Vereniging Leefmilieu heeft samen met Stichting Mobilisation minister Wiersma op 6 mei 2025 een brief gestuurd met een uitnodiging voor overleg om nieuwe stikstofrechtzaken af te wenden. Na het uitblijven van een reactie op de brief zijn de organisaties gestart met een aantal nieuwe juridische procedures.

Samenwerking

- * Met verschillende professionals (MOB, Van Hoof Advies, Wösten Juridisch Advies) wordt samengewerkt rond vergunningen van bedrijven en de daaraan verbonden regelgeving.
- * Er is samengewerkt met andere groepen/organisaties op het gebied van natuurbescherming, biomassa, bestrijdingsmiddelen en houtrookoverlast.
- * Leefmilieu heeft in 2025 deelgenomen aan de klankbordgroep 'Gezonder vergunnen, samen werken aan schonere lucht' van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen. Daarnaast neemt Leefmilieu deel in de begeleidingsgroep van het vervolgonderzoek bestrijdingsmiddelen en omwonenden (OBO-2; gericht op bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt). In 2025 heeft Leefmilieu deelgenomen aan een bijeenkomst over het opstellen van het Nederlandse natuur(herstel)plan.
- * Leefmilieu was in 2025 lid van de Europese Milieuorganisaties Health and Environment Alliance (HEAL) en ECOS, een organisatie die zich inzet voor de inbreng van milieu-informatie in het standaardisatieproces.
- * Leefmilieu heeft het wetenschappelijke onderzoeksproject SPRINT ondersteund. Het doel van het project SPRINT is het ontwikkelen van een Global Health Risk Assessment Toolbox om de effecten van bestrijdingsmiddelen op het milieu en de menselijke gezondheid te beoordelen.

In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor de uitreiking van de tweede Marga Jacobs Milieuprijs in januari 2026.

Activiteitenplan voor 2026

Ondersteuning

- * Via de website en de nieuwsbrief zullen we informatie delen met onze leden en andere geïnteresseerden.
- * We streven ernaar om naast de ALV nog een andere bijeenkomst te organiseren.
- * We organiseren lustrumactiviteiten vanwege het 40 jarig bestaan van Leefmilieu.
- * We treffen voorbereidingen voor de uitreiking van de derde Marga Jacobs milieuprijs in 2028.

Juridische middelen en overleg

We blijven ons actief inzetten om de overheid te bewegen tot het beschermen van de natuur en recht te doen aan de rechterlijke stikstofuitspraken. Dit betekent juridische procedures, deelnemen aan consultaties en overleg, publiciteit, samenwerking met andere organisaties.

Samenwerking

- * We continueren de samenwerking met de professionals (MOB, Van Hoof Advies, Wösten Juridisch Advies) en met de andere natuur- en milieuorganisaties, zoals bijvoorbeeld PAN Nederland, Comité Schone Lucht, Bomenstichting.
- * Ook internationaal zullen we onze contacten in stand houden.